

**ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ РИЛСКИ" –
БЛАГОЕВГРАД
ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА
КАТЕДРА
„ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА
ПЕДАГОГИКА”**

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА

„ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА”

К В А Л И Ф И К А Ц И О Н Н А Х А Р А К Т Е Р И С Т И К А

ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ: **1. ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ**

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: **1.2. ПЕДАГОГИКА**

СПЕЦИАЛНОСТ: **ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА
ПЕДАГОГИКА**

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА: **ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА
ПЕДАГОГИКА**

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: **МАГИСТЪР**

НИВО ОТ НАЦИОНАЛНАТА КВАЛИФ. РАМКА: **НИВО 7**

БРОЙ КРЕДИТИ ПО ECTS: **60**

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: **ПЕДАГОГ, ДЕТСКИ УЧИТЕЛ И НАЧАЛЕН
УЧИТЕЛ**

ПРЕДНАЗНАЧЕНА ЗА: **ЗАВЪРШИЛИТЕ ОКС „БАКАЛАВЪР“ ИЛИ ОКС
„МАГИСТЪР“ В ПРОФЕСИОНАЛНО
НАПРАВЛЕНИЕ 1.2. ПЕДАГОГИКА**

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ: **1 /една/ ГОДИНА, 2 /два/ СЕМЕСТЪРА**

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: **РЕДОВНА**

ВЪВЕДЕН ОТ УЧЕБНАТА: **2025-2026 г.**

ВАЛИДЕН ДО:

КОД: **01.02_6.11.20**

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА МАГИСТЪРСКАТА ПРОГРАМА

Съвременният подход към различните роли на детския и началния учител е свързан с разбирането за целите на възпитателно-образователната система, насочени към пълноценното разгръщане на индивидуалния потенциал на всеки отделен участник в педагогическото взаимодействие, съобразно неговите собствени възможности, които гарантират равнище на овладяване на знания, умения и компетенции, като предпоставка за пълноценна личностна и социална реализация в едно динамично променящо се общество.

Учебната документация на специалността е разработена в духа на модерната педагогика, насочена към максимално индивидуализиране на общественото образование.

Магистърската програма „Предучилищна и начална училищна педагогика“ е предназначена за обучение на студенти, завършили ОКС-бакалавър от професионално направление 1.2. Педагогика по специалностите: „Предучилищна и начална училищна педагогика“, „Предучилищна педагогика и чужд език“, „Начална училищна педагогика и чужд език“ и „Специална педагогика“ или ОКС-магистър от професионално направление 1.2. Педагогика по специалностите: „Предучилищна педагогика“ и „Начална училищна педагогика“ – 4 семестъра на обучение.

II. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Учебната документация за магистърска програма „Предучилищна и начална училищна педагогика“ е разработена съобразно приетите стандарти в областта на професионалната подготовка на детските и началните педагози у нас и отговаря на изискванията на Закона за висшето образование.

Обучението по специалността е с продължителност 1 година (2 семестъра). Учебният план е с общ хорариум 585 часа и дава общо 60 ECTS кредита, които са разпределени в два семестъра в съответствие с държавните изисквания (чл. 44а от Закона за изменение и допълнение на ЗВО – ДВ бр. 48/04.06.2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища – ДВ бр. 89/12.10.2004 г.).

В структурата на учебния план са включени задължителни, избираеми и факултативни дисциплини:

Задължителните учебни дисциплини (345 часа – 44 кредита) осигуряват задълбочена специализирана подготовка по специалността „Предучилищна и начална училищна педагогика“. Студентите усвояват умения и изграждат компетенции за осъществяване на научноизследователска дейност по проблемите, свързани с обучението, възпитанието и развитието на децата в детската градина и учениците в начална училищна възраст.

Избираемите учебни дисциплини (240 часа – 16 кредита) се въвеждат от I семестър и дават възможност да бъде разширена и надградена специализиращата подготовка по специалността. В рамките на обучението по избираемите учебни дисциплини на студентите се предоставят условия за задълбочаване, конкретизиране и обогатяване на овладяваните знания и формираните умения и компетенции, изградени по задължителните учебни дисциплини.

Факултативните учебни дисциплини предоставят възможност за обогатяване на знанията, уменията и компетенциите на студентите, в зависимост от разнообразната насоченост на техните интереси.

Съотношението между задължителните и избираемите учебни дисциплини е 59%:41%.

Дипломирането на студентите изисква полагане на държавен практико-приложен изпит в детска градина и начално училище и държавен изпит или защита на дипломна работа, с което придобиват 15 кредита (чл. 10 на Наредба № 21 от 30.09.2004 г.).

III. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ НА МАГИСТЪРСКАТА ПРОГРАМА

Обучението в магистърската програма „Предучилищна и начална училищна педагогика” има за **цел** да подготви специалисти с висше образование с образователно-квалификационна степен „магистър“ и професионална квалификация „Педагог, детски учител и начален учител“.

В съответствие с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, обн. в ДВ бр. 89 от 11.11.2016 в сила от учебната 2017/2018 година, приета с ПМС № 289 от 07.11.2016 г., изм. и доп. ДВ бр.10 от 5 февруари 2021 г. обучението по специалността осигурява следните групи компетентности за придобиване на професионална квалификация „детски учител“ и „начален учител“:

1. Образователна среда и преподаване. Компетентностите са свързани със: професионално-педагогическата, в т. ч. методическата подготовка на детския учител за прилагане на знания, умения и отношения, които допринасят за организиране и управление на образователната среда чрез взаимодействие между отделните образователни направления и образователни ядра по начин, който най-ефективно подпомага игровото взаимодействие и създава условия на всяко дете за активно участие във всички дейности; професионално-педагогическата подготовка на началния учител в областта на дидактиката, методиката на обучението по преподаваните в началния етап на основното образование учебни предмети, прилагането на ИКТ в обучението.

2. Педагогическо взаимодействие с децата и учениците. Компетентностите са свързани със: професионално-педагогическата и професионално-психологическата подготовка на детския учител за прилагане на знания, умения и отношения по посока цялостното (холистичното) развитие и индивидуално общуване с детската личност, имайки предвид нейните индивидуални потребности и потенциал в процеса на игровото взаимодействие; професионално-педагогическата и професионално-психологическата подготовка на началния учител по учебни дисциплини, в които се овладяват знания, развиват се умения и отношения, насочени към ефективно взаимодействие с учениците в началния етап на основното образование.

3. Взаимоотношения с другите педагогически специалисти. Компетентностите са свързани с професионално-педагогическата подготовка на детския/началния учител, насочена към постигане на ефективност във взаимоотношенията му с учители и други педагогически специалисти за постигане както целите на обучението, така и цели, свързани с личностното развитие на децата/учениците.

4. Лидерство. Компетентностите са свързани със: професионално-педагогическата подготовка по посока развитие на учителя като лидер в активно сътрудничество с децата в групата в детската градина или училището, да създава и утвърждава развиващи цели и високи, но реалистични очаквания по отношение на техните личностни постижения; професионално-педагогическата подготовка на началния учител по учебни дисциплини, в които се усвояват знания, развиват се умения и отношения за ролята на учителя като лидер в класната стая в активно сътрудничество с учениците, който планира и се стреми към реализация на развиващи цели и високи очаквания по отношение на техните учебни постижения.

5. Работа с родителите и семейната общност. Компетентностите са свързани със: професионално-педагогическата подготовка на детския учител за прилагане на знания,

умения и отношения за изграждане на партньорства с родителите и семейната общност за осигуряване на оптимална подкрепа на всяко дете; професионално-педагогическата подготовка на началния учител в областта на учебни дисциплини, насочени към усвояване на знания, развитие на умения и отношения за ефективно взаимодействие с родителите и други представители на семейната общност.

6. Възпитателна работа. Компетентностите са свързани с професионално-педагогическата подготовка на учителя в областта на теорията и методиката на възпитанието за прилагане на знания, умения и отношения, които формират ценностната система на детската личност.

7. Работа в мултикултурна и приобщаваща среда. Компетентностите са свързани с професионално-педагогическата подготовка на учителя в областта на приобщаващото, интеркултурното и гражданското образование за прилагане на знания, умения и отношения, които подкрепят реализирането на правата на детето и приобщаващото образование.

В съответствие с чл. 9 от Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ (ДВ бр. 76 от 6.08.2002 г.) обучението по специалността осигурява:

А. Широкопрофилни теоретични знания и практически умения:

Завършилите ОКС „магистър“ могат да:

- прилагат придобитите знания и умения от технологичната подготовка по методиките на обучение в детската градина и началния образователен етап в своята практика;
- осъществяват творчески подход при реализиране на възпитателните аспекти и учебните програми по съответните учебни ядра и предмети;
- използват актуални иновативни методи и форми на обучение, чрез които поддържат оптимална активност и самостоятелност у обучаемите;
- умеят да управляват и оказват индивидуална помощ в обучението;
- използват диагностичната си компетентност за оценяване ефективността на общообразователната подготовка на децата и учениците, включително и при работа с деца със специални образователни потребности.

Б. Умения за адаптивност в съответствие с изменящите се условия на работната среда:

- умее да комуникира, да създава и поддържа доверие, да преодолява и управлява конфликти, да разработва и управлява проекти с педагогическа насоченост и др.;
- може да пренася знания и технологии, да операционализира, технологизира и внедрява в практиката съвременни теоретични постижения;
- цени и поддържа стремеж към непрекъснато повишаване на квалификацията и самообразование.

В. Умения за самостоятелна професионална работа и работа в екип:

- подпомага усвояването на подрастващите на универсалните компоненти на всяка една дейност; целеобразуване, организация (предметно-операциона и функционална), изпълнение, самоконтрол и самооценка;
- създава условия и предпоставки за преход от субординационните отношения с връстниците към разгръщане на равноправно-координационни взаимоотношения с връстниците на основата на кооперацията в условията на детската градина и началното

училище и при взаимодействие със семейството, държавно-обществените институции и организации и средствата за масова комуникация;

- подпомага чрез приоритетно използване на групови форми на работа изграждането на вътрешно-груповата структура и междугруповите взаимодействия. Обновява, разнообразява и обогатява непрекъснато съдържанието и формата на възпитателно-образователното взаимодействие с 3-11-годишните деца;

- съдейства за осъществяването от децата и подрастващите на постоянен преход между дейностното, образното и символното опознаване на света, обществото и себе си и да осигури по този начин предпоставките за действено-практическо и познавателно-ценностно ориентиране в различните типове социални ситуации в собствената дейност и дейността на възрастните и от различните аспекти, от които те могат да бъдат възприемани;

- изгражда собствен стил на личностно значими взаимоотношения, стимулиращ индивидуалните особености на децата и специфичния начин на живот и организация в групата и класа;

- подбира адекватни за конкретните условия насоки, методи, средства и педагогически действия за възпитателна и учебно-познавателна работа;

- подпомага и осигурява свобода на детето и ученика за избор, импровизация, инициативност, самостоятелност, изява, творчество, самовъзпитание и самообучение;

- формира, стимулира и подпомага познавателната активност, интелектуалната креативност и детската фантазия, позитивно отношение към ученето, изследването, откриването и самостоятелното опознаване на света; устойчивата мотивация за активна групов дейност и навици за съвместна учебно-познавателна дейност, способност и отчитане и разбиране гледната точка на другите;

- развива у децата чувства за: национална, социална, етническа, половоролева, верска и т.н. идентичност; собствено достойнство; свобода, независимост, увереност и стремеж за самоизява, уважение към себе си и другите; адекватност и самоконтрол върху чувствата и емоциите си, симпатия, толерантност, и съпреживяване;

- предлага и обсъжда с децата и учениците различни варианти за избор на вида дейност на нейните цели, програмни задачи, форми за организация и същевременно създава опорни, стабилни моменти в съвместния живот (цели, правила, модели, норми на поведение и отношение), тясно свързани с практическите механизми на ежедневиия живот на подрастващите в детската градина и началното училище;

- гради своите възпитателно-образователни и учебно-възпитателни стратегии върху анализ на естествено възникващите в ежедневието познавателно-проблемни ситуации, като подпомага подрастващите самостоятелно да търсят, извличат и интерпретират разнообразна информация;

- отчита и разбира вътрешната позиция на децата и учениците при всяка конкретна ситуация и поощрява стремежа за самостоятелност и самоутвърждаване;

- наблюдава, изучава, отчита и стимулира индивидуалността на всяко дете и търси конкретен адекватен подход към него;

- знае и може да планира и осъществява професионална интервенция при рискови групи деца и семейства, малцинства и етнически общности.

Г. Формиране на личностни и професионални качества:

Резултат от обучението по специалността е формирането на професионално значими личностни качества като търпеливост, толерантност, дружелюбност, самоконтрол, искреност, дипломатичност, адаптивност, инициативност, емпатия, откритост, креативност и др., като условие за ефективни възпитателни и социални взаимодействия.

Завършващият специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика“, притежава изградени следните компетентности:

1. Академична компетентност

Знания, умения и отношения, свързани с педагогическата, психологическата, методическата и специално-предметната подготовка, както и умения за учене през целия живот:

- теоретични знания в областта на педагогиката, психологията и методиките на обучение в отделните образователни направления в детската градина и по различните учебни предмети в I-IV клас;
- знания и съответни умения за прилагане на иновативни образователни технологии, техники и методи на преподаване, диагностика и оценяване в детската градина и началното училище;
- познания за когнитивното, емоционалното и физическото развитие на децата в предучилищна и начална училищна възраст за адекватна организация на обучението в зависимост от индивидуалните им потребности;
- владение на методи за работа в мултикултурна среда, за подкрепа и мотивиране на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, с обучителни трудности или в риск, както и с изявиени възможности;
- умения за формиране у децата и учениците на комуникативна компетентност, критично и конструктивно мислене;
- наличие на положително отношение към личностното си развитие и професионалното си усъвършенстване, и на умения за личностна и професионална саморефлексия и самооценка, и позитивна нагласа към вътрешноинституционална квалификация.

2. Педагогическа компетентност

Знания, умения и отношения, свързани с планиране на педагогическия процес в цялост и на педагогическата ситуация и урока, изразяващи се в:

- познаване на държавните образователни стандарти и учебните програми по отделните образователни направления и учебни предмети, както и умения за дефиниране на ясни образователни цели и избор на подходи и техники за мотивиране на децата и учениците;
- ефективна работа с деца и ученици със специални образователни потребности, в риск, с хронични заболявания или с изявиени дарби;
- приложение на иновативни методи за преподаване и оценяване на резултатите на децата и учениците, за осигуряване на децата и учениците възможност да прилагат придобитите знания и да развиват творческо си мислене;
- управление на процеса на усвояване на знания, формиране на умения и нагласи за успех у децата и учениците за междуличностно и межкултурно общуване, съпричастност, отговорност за собствените действия и др.
- възпитание и максимално развитие и изява на личностния потенциал на всяко дете и всеки ученик, съобразно индивидуалните му заложби и интереси;
- разработване и прилагане на ефективен инструментариум за проверка и оценка (диагностика) на постигнатите резултати на децата и учениците;
- осигуряване на обективна и навременна информация за индивидуалното развитие и за постигнатите резултати от детето и ученика, и определяне на мерки за допълнителна подкрепа, консултиране и коригиране;
- подпомагане на социалната интеграция на деца и ученици със затруднения чрез инициране и организиране на различни форми на взаимодействие;

- насърчаване на участието на учениците във формите на ученическото самоуправление и при обсъждането и решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план.

3. Комуникативна компетентност

Умения за работа в екип, свързани със:

- ефективно партньорство с други педагогически специалисти и активно участие в разработването на стратегии за развитие на образователната институция и в дейностите за тяхната реализация;

- конструктивно професионално взаимодействие с колегите и подкрепа на ръководния екип на институцията, активно участие в работата на педагогическия съвет, поемане на допълнителни отговорности, свързани с вземане на решение в условията на училищна автономия;

- проява на положително отношение към политиките и практиките на институцията, участие в извънкласни и извънучилищни, културни и социални дейности;

Умения за работа с родители и други заинтересовани страни за:

- приобщаване на родителите за постигането на образователните цели с оглед увеличаване на възможностите за положително въздействие върху децата и учениците и за утвърждаване авторитета на институцията;

- подкрепа на родителите на деца и ученици със специални образователни потребности, с обучителни трудности или в неравностойно положение за справяне с различни социални проблеми – изолацията, бедността и др.;

- активно сътрудничество с родителите, с обществения съвет, училищното настоятелство и други партньорски организации при изпълнение на съвместни инициативи и проекти в рамките на повишената училищна автономност.

4. Административна компетентност

Знания и умения, свързани с познаване и прилагане, спазване на:

- нормативната уредба за системата на предучилищното и училищното образование, държавните образователни стандарти, необходими за професионалното изпълнение на задълженията и отговорностите;

- ДОС за информацията и документите на институцията, реда и сроковете за приемане, създаване, водене, отчитане и унищожаването ѝ;

- законно установените норми, които имат отношение към професионалните права, задължения и трудовите правоотношения на учителя;

- етичния кодекс за работа с деца и етичния кодекс на образователната общност, познаване на правата на човека и на детето, спазване на професионалната етика, както и изискванията за конфиденциалност по отношение на учениците.

IV. КВАЛИФИКАЦИЯ И КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

Студентите, успешно завършили обучението по специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика” с образователно-квалификационна степен „магистър”, придобиват професионална квалификация „педагог, детски учител и начален учител”.

В специалност „**Предучилищна и начална училищна педагогика**” се подготвят педагози за работа с деца в предучилищна и начална училищна възраст /детски градини, начални училища, специализирани и профилирани детски градини и начални училища за деца от 2 до 11 годишна възраст/ в степента магистър.

Магистърът по „Предучилищна и начална училищна педагогика” може да заема следните длъжности:

- предучилищен (детски) учител;
- начален учител;
- учител-възпитател;

- възпитател в домове за деца от предучилищна и начална училищна възраст;
- ръководител и преподавател в центрове за работа с деца в детски школи и в групи за извънкласна дейност;
- длъжност в детските отдели и институциите за масова и художествена комуникация;
- консултант-експерт в институции, в които се работи с деца от предучилищна и начална училищна възраст, в диагностични и прогностични центрове;
- консултант и ръководител на деца от предучилищна и начална училищна възраст към институции и частни детски градини и училища.

Магистърът по предучилищна и начална училищна педагогика има следните възможности за професионална реализация:

- в системата на Министерство на образованието и науката;
- учител в основни и средни училища,
- детски учител в детска градина.

Длъжности:

По националната класификация на длъжностите и професиите в Република България (2011 г.) длъжностите, които детските и началните учители могат да заемат, са от следните единични групи:

2341 Учители в начален етап на основното образование (I-IV клас)

2342 Учители в предучилищно възпитание и подготовка

2341 Учители в начален етап на основното образование (I-IV клас)

Примерни длъжности в единичната група:

- Учител, начален етап на основното образование (I-IV клас)
- Учител, подготвителен клас

2342 Учители в предучилищно възпитание и подготовка

Примерни длъжности в единичната група:

- Учител, детска градина
- Учител, музика в детска градина

Завършилият магистърска степен по предучилищна и начална училищна педагогика има възможност:

- да специализира в различни форми за следдипломна квалификация и продължаващо обучение;
- да продължи образованието си в образователно-квалификационна степен „доктор”.

Квалификационната характеристика на специалността *„Предучилищна и начална училищна педагогика”* за образователно-квалификационна степен „магистър” с професионална квалификация „педагог, детски учител и начален учител” е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование, Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър”, „магистър” и „специалист” (ДВ бр. 76 от 6.08.2002 г.).

Постигнато е съответствие с Европейската квалификационна рамка, Националната квалификационна рамка и с Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България, чрез която се осигурява прилагането на Международната стандартна класификация на професиите (International Standard Classification of Occupations, 2008 (ISCO-08), Правилника за устройство и дейността на ЮЗУ „Неофит Рилски”, Правилника за образователни дейности и други нормативни документи на Университета.

УЧЕБЕН ПЛАН
МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА
„ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА“

Първа година			
<i>Първи семестър</i>		<i>Втори семестър</i>	
<i>Задължителни учебни дисциплини</i>	ECTS кредити	<i>Задължителни учебни дисциплини</i>	ECTS кредити
1. Педагогически системи за възпитание на детето от предучилищна възраст	4.0	1. Превенция на проблемното поведение	2.5
2. Педагогически системи за възпитание на детето от начална училищна възраст	4.0	2. Педагогически технологии за работа в детската градина и началното училище	2.5
3. Психологически основи на възпитанието (3-11 год.)	4.0	3. Педагогическа практика в детска градина	2.0
4. Педагогическо взаимодействие в мултиетническа класна стая	4.0	4. Педагогическа практика в начално училище	2.0
5. Педагогика на взаимодействието дете-изкуство в детската градина и началното училище	4.0	5. Дипломиране	15.0
<i>Избираеми учебни дисциплини (студентите избират 5 дисциплини)</i>	ECTS кредити	<i>Избираеми учебни дисциплини (студентите избират 3 дисциплини)</i>	ECTS кредити
1. Социално-педагогическа подкрепа на деца в риск	2.0	1. Проектно-базирано обучение в началното училище	2.0
2. Позитивна психология за управление на поведението	2.0	2. Съвременни подходи и модели в обучението по родинознание, човекът и природата, човекът и обществото	2.0
3. Педагогически технологии за опознаване на околната действителност от 3-11-годишни деца	2.0	3. Преходът към училищен живот в педагогическата история	2.0
4. Педагогически технологии за овладяване на български език от 3-11-годишни деца	2.0	4. Педагогически технологии за музикално възпитание	2.0
5. Педагогически технологии за формиране на математически представи у 3-11 годишни деца	2.0	5. Педагогически технологии за овладяване на трудово-конструктивна и техническа дейност от 3-11-годишни деца	2.0
6. Типови игрови технологии за детската градина и началното училище	2.0	6. Педагогически технологии за овладяване на изобразителните дейности от 3-11-годишни деца	2.0
7. Педагогически технологии за физическото възпитание на 3-11-годишни деца	2.0		
8. Правно възпитание в предучилищна и начална училищна възраст	2.0		
Общо	30.0	Общо	30.0

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

Задължителни дисциплини за първи семестър

1. ПЕДАГОГИЧЕСКИ СИСТЕМИ ЗА ВЪЗПИТАНИЕ НА ДЕТЕТО ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Преносът на теоретичните знания в практиката е специфичен процес, характеризиращ се с особености, етапи, тенденции и др. Характеристиката на всяка една система зависи от нейните компоненти, взаимодействието между тях, приетите принципи и нормите на действие. Разнообразието от педагогически системи може да се коментира, както в исторически аспект, като процес на зараждане и развитие, така и в контекста на актуалната ситуация. Същността на педагогическата система може да се определя и от философията на всяка Програмна стратегия на детската градина и Програмни системи, включваща подходи и принципи, технология и очаквани резултати от постиженията на децата. Важно е студентите, бъдещи детски учители да разберат понятието педагогическа система, да възприемат различни примери (Я. Коменски, Макаренко, М. Монтесори, С. Френе, П. Берон), да проучат (и в ретроспективен план) появата и разгръщането на Програмите за възпитание на детето в България и по света, както и да се насочат към перспективите в развитието им.

Съдържание на учебната дисциплина: Статут на учебната дисциплина. Основни понятия и процеси. Педагогическата система като концепция за възпитание и развитие на детето. Специфика на детството и необходимост от стандарти, свързани със съдържанието, организацията и планирането на детските дейности в периода на ранното детство. ЗПУО и ДОС за предучилищно образование. Предучилищното образование в България. Съвременни тенденции и същност на програмната документация. Програмни системи – научен анализ, основни акценти, нормативни изисквания. Програмните системи за предучилищно образование в българските детски градини и по света. Алтернативни и авторски Програмни системи за работа в детската градина.

Технология на обучението: Изучаването на учебната дисциплина е свързано с активното участие на студентите, както в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс, така и в собствената изследователска дейност чрез: изказвания, допълващи разглеждания проблем; предлагане на лично становище по проблема; позоваване на теоретични източници или проучени положителни практики при обсъждане на тема/проблем; обосноваване насочване към практическото приложение на разглеждан проблем; конструиране на оригинални идеи за усъвършенстване на съдържателната и структурна страна на документацията относно образованието на детето в предучилищна възраст; представяне на протоколи от наблюдавани педагогически практики в детските групи, работещи по различни Програмни системи; разработване на собствени модели за оригинални Програми за възпитание. Като

извънаудиторна заетост се предвижда – рефериране на източници, представящи философията и спецификата на различни педагогически системи; съпоставителен анализ на две Програмни системи по избор на студента; провеждане на проучване сред работещи учители и др.

2. ПЕДАГОГИЧЕСКИ СИСТЕМИ ЗА ВЪЗПИТАНИЕ НА ДЕТЕТО ОТ НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Доц. д-р Красимира Марулевска, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: krasimira_marulevska@swu.bg

Анотация: Курсът на обучение по дисциплината „Педагогически системи за възпитание на детето от начална училищна възраст“ е насочен към проблемите на цялостния образователен процес в началното училище. В центъра на вниманието е спецификата във функционирането на педагогическите системи за обучение и възпитание. Специално внимание е отделено на педагогическите технологии, съдържателните и организационните характеристики на обучението и възпитанието, осъществявани в условията на различните педагогически системи. Важна цел на обучението по дисциплината е да бъде обогатена педагогическата култура на бъдещите учители, в която важно място заемат усвоените педагогически знания, формираните умения и компетенции, създадените отношения и нагласи. От курса на обучение по дисциплината „Педагогически системи за възпитание на детето от начална училищна възраст“ се очаква да бъдат решени задачи, свързани с изграждането на отговаряща на съвременните изисквания професионална компетентност на бъдещите учители в началния етап на основното образование.

Съдържание на учебната дисциплина: Новите тенденции в развитието на образованието и приоритетите в началното училище. Педагогически системи за обучение и възпитание на детето от начална училищна възраст. Същност и особености на педагогическата система. Структурни компоненти. Механизми на функциониране. Обяснително-илюстративно обучение в началния етап на основното образование. Технологии на личностно-ориентираното обучение. Технологии на развиващото обучение в началното училище. Диференциация и индивидуализация в обучението на учениците в началното училище. Игрови технологии в началния образователен етап. Проектно-базирано обучение в началното училище. Технология на екипната организация на обучението в началните класове. Информационни и комуникационни технологии в началното училище. Нетрадиционни технологии за реализиране на урока в началното училище. Технологии, съхраняващи здравето на детето в начална училищна възраст. Усъвършенстване на оценяването и диагностиката в началното училище. Иновационен потенциал на ученическото портфолио. Процесуално-технологични решения в сферата на гражданското образование в началното училище. Съвременната система на обучение в началното училище – между традициите и иновациите.

Технология на обучението: *За аудиторна заетост:* изложение в съчетание с беседа; демонстрация и наблюдение; дискусия и диспути по определени въпроси; работа

в екипи за решаване на определени въпроси и задачи, казуси; разработка на инструментариуми и тестове; разработване на учебни проекти. **За извънаудиторна заетост:** анализиране на специализирани литературни източници; изготвяне на библиографски справки за теоретично изследване; участие в решаване на поставени от преподавателя казуси; изготвяне на реферати; работа над учебни проекти – индивидуално и в екип; участие в научни форуми.

3.ПСИХОЛОГИЧЕСКИ ОСНОВИ НА ВЪЗПИТАНИЕТО (3-11 ГОД.)

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+1су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Доц. дн София Дерменджиева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: sofger@swu.bg

Анотация: Курсът от лекции е концептуализиран с оглед особеностите на професионалната дейност на детския учител. Съдържанието му се опира на две тези: а). добро е само това образование, което „влачи” след себе си развитието на детето и б). Това, което детето днес може да направи с помощта на възрастния утре ще може да направи самостоятелно. Но за да може учителят да приложи тези положения в практиката е необходимо да интерпретира психологическите постановки с подходящ педагогически инструментариум. Именно към това се стреми курсът, предлагащ за изучаване на психологическите основи на възпитанието.

Съдържание на учебната дисциплина: Ролята на психологията за концептуализиране на основното съдържание на възпитанието: Ролята на психологията в развитието на концепциите за предучилищно възпитание и образование. Психолого-педагогическо значение на детството и предучилищния период. Социална ситуация на развитие на детето. Противоречия в социалната ситуация на развитието на детето. Проблеми на ситуационния подход. Съвременните деца и техните потребности от самостоятелност. Самостоятелността като качество на дейността и като качество на личността. Семейството като основен компонент на социалната ситуация на развитие на детето от предучилищна възраст. Доброто семейство като относително понятие. Особенности на самосъзнанието и на специфични начини на общуване през периода на предучилищното детство. Структура и динамика на възрастта. Организация на педагогическите взаимодействия. Психологически детерминанти на педагогическия процес: водеща дейност, централно психическо новообразуване, водеща психическа функция: Определение на понятието централно психическо новообразуване. Въображението като централно психическо новообразуване при детето от предучилищна възраст. Защо за въображението няма място във образователно-възпитателните програми? Равнища на развитие на въображението, педагогически условия за развитието му. Педагогическа диагностика на въображението. Емоциите като централна психическа функция при детето от предучилищна възраст. Емоционалността на съвременното дете. Развитие на уменията за управление на собствените емоции. Играта като водеща дейност в развитието на детето от предучилищна възраст. Въображаемата ситуация като условие за съществуване на играта – концептуално-

структурен анализ. Кога играта не е игра? Сюжета, ролята и хода (времените характеристики) на детската игра. Игра, учене, обучение. Противоречия между играта и обучението. Играта като форма на обучението. Правилата на играта и правилата на обучението. Психолого-педагогическа корекция и развитие на децата с помощта на играта. Теорията за единството на основните дейности като методологическа основа на възпитателно-образователния процес в детската градина.

Технология на обучението: Аудиторна заетост: *Лекциите* се провеждат чрез съчетаване на традиционни методи и похвати, препоръчвани от вузовската дидактика, и съвременни методи на обучението или на елементи от тях – елементи на социалнопсихологическия тренинг, елементи от сугестопедичния метод, мозъчна атака. Тяхното съдържание разчита на богат нагледен илюстративен и демонстрационен материал. *Семинарните занятия* се провеждат на основата на обсъждането на съдържанието на лекциите или на предварително проучената от студентите литература. Студентите усвояват умения да си служат свободно с психолого-педагогическата лексика, да проверят и систематизират знанията си, да формулират професионално въпроси. *Извънаудиторната заетост* се организира самостоятелно от студентите. Извършеното от тях се оформя творчески и се представя на преподавателя в приемното му време. Извънаудиторната заетост е построена на основата на провокирането на активността на студентите: а. чрез формиране на сензитивността им към психологическите основи на предучилищното образование и осъзнаване на важността на този аспект за организацията на взаимодействието в детската градина и б. чрез изграждане на умения за отчитане на психологическите основи на предучилищното образование при непосредствено конструиране на основните и допълнителни форми за взаимодействие.

4. ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В МУЛТИЕТНИЧЕСКА КЛАСНА СТАЯ

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“, Факултет по педагогика

Лектор: проф. д-р Гергана Дянкова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“

E-mail: diankova_g@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина „Педагогическо взаимодействие в мултиетническа класна стая“ е насочена към подготовката на бъдещи учители и педагози за работа в условия на културно и етническо многообразие. В основата на курса стои идеята, че училището е социална среда, в която различните етнически, културни и езикови идентичности се срещат и взаимодействат, а ролята на учителя е да създава атмосфера на взаимно уважение, толерантност и приобщаване. Обучението цели изграждането на знания и умения за ефективно взаимодействие в мултиетническа класна стая, развиване на интеркултурна компетентност, толерантност и педагогическа гъвкавост. В резултат студентите ще бъдат подготвени да създават подкрепяща образователна среда, която стимулира приобщаването, равните възможности и социалната интеграция на всички ученици.

Съдържание на учебната дисциплина: Дисциплината разглежда теоретични и практически аспекти на педагогическото взаимодействие в мултиетническа среда: социално-психологически особености на междуетническите отношения; глобални и локални измерения на културното многообразие и образование; модели за интеркултурно образование; **езиково и културно разнообразие в класната стая** – проблеми и педагогически решения; методи за насърчаване на диалога и сътрудничеството между учениците; педагогически стратегии за преодоляване на стереотипи, предразсъдъци и дискриминационни нагласи; **толерантност, емпатия и уважение към различието** – ценностна рамка на учителя; ролята на учителя като медиатор и културен посредник – умения за фасилитация и посредничество; интерактивни подходи и групови форми на работа – учене чрез сътрудничество; компетентният учител в мултиетническата класна стая – професионални и метапедагогически компетентности.

Технология на обучението: Обучението включва лекционен курс и приложни форми (тренинги, казуси, ситуационни игри). Лекционният курс осигурява овладяване на знания и умения за позитивно общуване, комуникация и конструктивно взаимодействие в сферата на етнически хетерогенна среда. Технологията на обучение е насочена към постигане на баланс между **усвояването на знания, развиването на умения и формиране на отношения**, като акцентът е върху активно учене, критическо мислене и изграждане на професионални компетентности, необходими за успешна работа в мултиетническа класна стая.

4. ПЕДАГОГИКА НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО ДЕТЕ-ИЗКУСТВО В ДЕТСКАТА ГРАДИНА И НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ

ECTS кредити: 4.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Гл. ас. д-р Василена Спасова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: vasilena_velinova@abv.bg

Анотация: Курсът е предназначен за студентите от специалност Предучилищна и начална училищна педагогика, ОКС магистър. В него се разкриват общо-теоретическите и психологическите основи на естетическото възпитание, проследява се развитието на музикалните и изобразителните способности и специфичните особености на естетическото развитие на децата от ранна и предучилищна и начална училищна възраст. Особено внимание е отделено на педагогическата система на естетическо възпитание, като в съвременна светлина са разгледани специфичността на педагогическото взаимодействие, модела и организацията на музикално-педагогическата дейност на педагога, формите на организиране на педагогическото взаимодействие в процеса на учебно-възпитателната дейност.

Вторият раздел на програмата е посветена на педагогическите технологии за овладяване на отделните форми на музикалната дейност (възприемателна, изпълнителска,

творческа) и изобразителните дейности, които създават оптимални условия за осъществяване задачите на естетическото възпитание на децата в първите десет години на техния живот.

Всеобхватността на проблема за възприемане на съвременното изкуство и разкриването му като многостранно единство, разглеждано от педагогически, психологически, методически аспекти определят дисциплината като необходимост и основна литература за педагозите, обучаващи се в специалността.

Съдържание на учебната дисциплина: В първите 8 теми се разглеждат теоретичните основи на естетическото възпитание; източниците и условията на естетическо възпитание на децата – околна среда, игрова, учебна и трудова дейност. В останалите 4 теми се разглеждат въпросите за развитието на въображението, креативността и творческите способности със средствата на музиката, изобразителното изкуство, компютърните технологии.

Технология на обучението: Лекционният курс се провежда в съчетание на традиционни и иновативни форми на обучение. Използвани са съвременни методи за педагогическо взаимодействие, интерактивни методи и техники при овладяване на материала като проблемни лекции, наблюдение, демонстрация, самостоятелна изследователска работа, извършване на научно-реферативни и изследователски работи. Естетико-педагогическата подготовка на студентите изисква и предполага добре обосновани методи на обучение, приложени в съвременни форми на организация на учебния процес.

Избираеми дисциплини за първи семестър

1.СОЦИАЛНОПЕДАГОГИЧЕСКА ПОДКРЕПА НА ДЕЦА В РИСК

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Доц. д-р Юлиана Ковачка, катедра „Социална педагогика”

E-mail: yuliana_k@swu.bg

Анотация: Целта на конкретната учебна дисциплина е опознаването на различните групи деца в риск и конкретизирането на социалнопедагогическите аспекти на работата с тях. Изучават се формите и услугите за социалнопедагогическа подкрепа на деца в риск.

Съдържание на учебната дисциплина: Диференциране на деца в потенциален и фактически риск. Деца жертви на тормоз и насилие. Надарени деца. Безнадзорни и безпризорни лица. Деца в риск от отпадане от образователната система. Форми на социалнопедагогическа подкрепа (институционална и в семейна среда) на деца в риск. Деца с противообществени прояви. Механизми за работа с рискови групи деца.

Технология на обучението: Обучението включва лекции. В края на семестъра студентите завършват с изпит.

2.ПОЗИТИВНА ПСИХОЛОГИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПОВЕДЕНИЕТО

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум : 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Гл. ас. д-р Симона Николова, катедра „Психология”

E-mail: simona.nikolova@swu.bg

Анотация: Дисциплината „Позитивна психология за управление на поведението“ е насочена към изучаване и прилагане на принципите на позитивната психология за оптимизиране на индивидуалното и груповото поведение в личен и професионален контекст. Курсът разглежда концепции като благополучие, емоционална интелигентност, мотивация, психологическа устойчивост и ефективни междуличностни взаимодействия. Програмата се основава на изследванията на позитивната психология, включително подходите на Мартин Селигман, фокусира се върху изграждането на емоционални и социални умения у децата, както и превенция на проблемно поведение чрез създаване на подкрепяща и мотивираща среда.

Съдържание на учебната дисциплина: Целта на дисциплината е да предостави на студентите теоретични знания и практически умения в областта на позитивната психология и тяхното приложение в педагогическото взаимодействие. Да развие умения за управление на проблемно поведение при деца чрез позитивни стратегии. Да насърчи изграждането на подкрепяща и мотивираща среда за децата. Курсът цели да развие компетенции за насърчаване на позитивно мислене, емоционална устойчивост и конструктивни междуличностни отношения и тяхното приложение при работата с деца с проблемно поведение. Дисциплината е подходяща за студенти и професионалисти в областите на психологията, образованието, управлението и специалисти работещи с деца.

Технология на обучението: *Аудиторната заетост* на студентите се изразява, чрез активното участие и обсъждане на проблемите от лекционния курс, анализ на практически казуси, дискусии, работа с методики. *Извънаудиторната заетост* на студентите се изразява в самоподготовка, рефериране на литературни източници, разработване на курсови задания, есета по теми, свързани с личен опит и наблюдения; силните и слабите страни на характера, добродетели, казуси и др. Оценяването на резултатите на студентите се извършва съгласно ECTS. Крайната оценка за курса се формира в края на курса въз основа на оценката на писмен изпит на две теми от съдържанието на курса, както и въз основа на оценката на самостоятелната (извънкласна) работа на студента. Крайната оценка по курса се базира на сумата от текущата оценка и оценката от финалния изпит.

3.ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОПОЗНАВАНЕ НА ОКОЛНАТА ДЕЙСТВИТЕЛНОСТ ОТ 3-11-ГОДИШНИ ДЕЦА

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Гл. ас. д-р Цветомира Иванова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: [tsvetomira.ivanova@swu.bg](mailto:tvetomira.ivanova@swu.bg)

Анотация: Учебната дисциплина конструира своя статус, като отчита както спецификата и разликите в познавателния потенциал и възможностите за възпитателни въздействия на 3-11-годишните деца, така и съдържанието, организацията, функционирането и резултатите от комплексната им дейност в природната и социална среда. Усвояват се стратегии за педагогическо взаимодействие с цел ръководство и стимулиране на детската познавателна дейност, като възможност за успешна ориентация и адаптиране на детето в природата и социума. Студентите-магистри развиват умения и способности за творческо приложение в конкретни експериментални ситуации и практика в детската градина и училището на водещите тенденции в педагогическата наука. В операционно-дейностен аспект, издигат се на по-високо ниво творческите способности и умения на студентите, осигурявайки поле за изява в променящи се условия и ситуации, съобразно перманентността и диалектиката на педагогическия процес.

Съдържание на учебната дисциплина: Учебното съдържание по дисциплината е разпределено в два модула: **Първи модул:** Общо- и частно-технологични проблеми на процеса за опознаване на околната действителност от 3-7-годишните деца. **Втори модул:** Общо- и частно-технологични проблеми на процеса за опознаване на околната действителност от 7-11-годишните деца. Конкретно се дискутират общотеоретични и технологични проблеми, насочени към: опознаването на света около детето, познавателната дейност на детето за опознаване на природната и обществена среда, формите за организация на педагогическото взаимодействие с детето в предучилищна възраст и неговата изследователската дейност. Прави се исторически преглед, представят се и обсъждат специфични принципи и подходи на обучението по Родинознание, Човекът и природата, Човекът и обществото, учебния процес по тези учебни предмети, формите за организация на урочната, извънурочната и извънкласната дейност, методите, похватите и средствата в обучението конкретно по Родинознание, Човекът и природата, Човекът и обществото. Отделя се внимание и на частно-технологичните проблеми като: опознаване на природната среда, на животинския свят, на неживата природа, на социалния свят от 3-11-годишното дете; формиране на научни представи и понятия, осмисляне на връзки и закономерности и изграждане на интегрални личностни качества на ученика в I-IV клас; организационно-методически особености и изисквания при изучаване на обществено-историческите теми. Вътрешнопредметни и междупредметни връзки в обучението по Родинознание, Човекът и природата, Човекът и обществото. Изграждане начални елементи на научен светоглед.

Технология на обучението: *Лекционният курс* се провежда по традиционно утвърдения начин с използване на основни форми, методи и елементи от тях, като лекция, беседа, дискусия, разказ, обяснение, илюстриране, упражнение. Студентите участват с експозета и изказвания по възлови и проблемни въпроси от лекцията. През семестъра се провеждат текущи контроли, целящи да проверят как се възприема и осмисля от студентите учебния материал, както и да дадат на преподавателя обратна информация за качеството на лекциите. *Самостоятелната подготовка предвижда:* подготовка по темите от лекциите, предварително съобщени на студентите (експозета,

доклади, мисловни карти, библиографски справки и др.); подготовка за реализиране на педагогическа ситуация или урок; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост.

4. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ОТ 3-11-ГОДИШНИ ДЕЦА

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Доц. д-р Ива Стаменова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: ivona07@swu.bg

Анотация: Учебният курс е един от основните в професионално-образователната програма за подготовка на кадри в областта на предучилищната и началната училищна педагогика. Това се обяснява със социалната значимост на речта, нейната роля в системата на висшите психични функции, във формирането и развитието на личността на детето. Предучилищна възраст е сензитивен период за овладяване на речта в нейната комуникативна функция. Огромният скок в речевото развитие е белязан от сериозни затруднения и „грешки“. Познаването им от педагозите е предпоставка за превенция на грешките и използване на адекватни техники за корекция.

Съдържание на учебната дисциплина: Научен статут на ПТОБЕ и на Методиката на обучение по български език и литература. Цел, предмет, задачи, значение. Етапи в детския езиков развой. Задачи, съдържание, значение на обучаващото въздействие по овладяване на родния език в детска градина и начално училище. Форми и средства за осъществяване на задачите. Методи похвати и средства за активизация, мотивация и развитие на речта в детска градина. Методи в обучението по български език в началното училище. Сравнителен анализ на процесите на овладяване на родния език в предучилищна и начална училищна възраст. Организиране на езиковата среда и специфика на методическото ръководство на речевото развитие. Педагогическа технология за овладяване на говорна култура в ПВ и правоговорни норми в началното училище. Педагогическа технология за развитие на граматически правилна реч в ПВ. Развитие на дискурса в предучилищна и начална училищна възраст. Методика на формиране на монологична свързана реч: преразказ и разказ. Система от упражнения за развитие на комуникативно речевите и лингвистичните умения на учениците. Учебното съдържание по български език в началните класове – същност, принципи на структуриране. Учебното съдържание в учебните програми и учебниците по български език. Урокът по български език в I – IV клас – същност, структура, типология. Методика на началното ограмотяване – научни основи. Формиране на правописни норми. Диагностика на речевите умения на ученика.

Технология на обучението: При изучаване на курса се прилагат различни форми на учебна работа: лекции, и практически занятия. Лекционното обучение се извършва съгласно действащия учебен план – лекции, групирани в блок по три часа. По време на всяка лекция студентите могат да се консултират с преподавателя и да изготвят самостоятелни реферати. Методи на преподаване, информационно и ресурсно

осигуряване на лекционния материал. Лекциите се провеждат по класическия начин като студентите се запознават последователно с предвидения материал. Предвиждат се фронтални въпроси, диалог с по-активните студенти и аргументиране на техните становища. Те са богато илюстрирани с нагледен и словесен материал, който се представя с таблици, схеми, видеофилми и записи на детска реч. Форми за **извънаудиторна заетост**: Предвид спецификата на учебния курс и за постигане на целите, задачите и очакваните резултати се предвиждат следните форми за самостоятелна работа: устна защита на всяко задание, изпълнено от студентите вкъщи /дидактични игри/; домашна работа по оформянето на реферати, конспекти на занимания.

5. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ФОРМИРАНЕ НА МАТЕМАТИЧЕСКИ ПРЕДСТАВИ У 3-11 ГОДИШНИ ДЕЦА

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Проф. д-р Янка Стоименова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: yanka_st@swu.bg

Анотация: В учебното съдържание на дисциплината „Педагогически технологии за формиране на математически представи у 3-11 годишните деца“ се проблематизират теориите за генезиса на усвояване на основните математически понятия от децата – число, единица, броене, форма, фигура, пространство, време и методическите системи свързани с тяхното усвояване. Обучението по учебната дисциплина надгражда знанията и уменията на студентите, получени при базисната подготовка в ОКС-бакалавър и създава условия за творческото им прилагане и извършване на задълбочена научно-изследователска дейност по разглежданите проблеми. В резултат от изучаването на дисциплината студентите-магистри следва да придобият по-богата информационна осведоменост, по-задълбочено да вникнат и по-всестранно да опознаят частните проблеми, свързани с прилагането на педагогическите технологии за формиране на математическите представи и понятия в детската градина и при обучението по математика в началните класове (постепенно да се отдалечават от стереотипа и да се научат да отчитат възрастовите особености и индивидуалните различия на учениците). По този начин обучението по учебната дисциплина стимулира учебно-изследователската дейност на студентите-магистри и им дава възможност за предлагане на оригинални решения на съществуващите методически проблеми и творческо решаване на конкретните научно-практически задачи.

Съдържание на учебната дисциплина: Педагогически технологии за формиране на математически представи и понятия в детската градина: Цел и задачи на ориентирането на децата в математическата страна на действителността – стара и нова парадигма. Връзка между развитието на детското мислене и степента на владение на математическите понятия. Психологически особености на децата при усвояване математическите аспекти от действителността. Развитие на логическото мислене – блоковете на Денеш и символите на Сб. Семадени. Математически теории за числата и

разширяване съдържанието на понятието число в математиката. Ориентиране в основната проблематика и усвояване на конкретни умения за анализ и прилагане на основни методи и похвати на работа. Концепции за механизмите на усвояване на количествените отношения в онтогенезиса. Концепцията на Ж. Пиаже за развитие на детското мислене. Модел на усвояване на понятието число в онтогенезиса на Ан. Пашова. Психологически особености при ориентиране в пространството. Ориентиране на децата във времевите еталони и отношения. Усвояване на геометричните форми и фигури. Формиране на понятието число. Формиране на понятия за аритметичните операции. Формиране на понятията обикновена и съставна текстова задача. Формиране на понятието геометрична фигура. Формиране на понятието величина и изграждане на умения за измерване на величини. Формиране на умения за чертане и дочертване на геометрични фигури. Формиране на понятието числов израз, равенство, неравенство, уравнение.

Технология на обучението: Аудиторна заетост: Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин. Лекциите се подкрепят с примери от учебно-възпитателната практика. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с подготовката на студентите по дисциплината. **Извънаудиторна заетост** (самостоятелна работа) предвижда: изготвяне на реферати; подготовка на студентите по определени въпроси с теоретична и практическа насоченост с цел разработването им; анализ и оценка на учебно-методическите комплекти; разработване на упражнения за формиране на математически понятия и др.

6.ТИПОВИ ИГРОВИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ДЕТСКАТА ГРАДИНА И НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Доц. дн София Дерменджиева, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: sofger@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина запознава студентите с теоретичните основи и съвременните технологии за организиране на игрова дейност в предучилищна начална училищна възраст. Курсът разглежда играта като феномен на детството и анализира нейните функции и роля за цялостното развитие на личността. Акцентът е поставен върху педагогическите концепции и технологични подходи, чрез които играта се превръща в средство за обучение, социализация и развиване на креативност. Целта на курса е ориентирана към формиране у студентите на знания и практически умения за прилагане на съвременни педагогически теории и технологии за игрово взаимодействие, които се базират на теоретичните основи за играта. Като се анализират различни педагогически подходи и концепции за игрово взаимодействие, се аргументира организацията на типови игрови технологии за развитие на социални, комуникативни и когнитивни умения на децата и учениците.

Съдържание на учебната дисциплина: Играта като феномен на детството: психологически и педагогически интерпретации. Теории за играта: класически и

съвременни концепции. Играта като водеща дейност в предучилищна възраст. Разновидности на самостоятелната детска игра – предмет и функционалност за когнитивното, социалното и емоционалното развитие. Педагогически технологии за организиране на игрово взаимодействие. Играта като средство за обучение, социализация и креативност. Ролята на педагога в игровия процес – фасилитатор, партньор, наблюдател. Интерактивни и иновативни технологии за игрово взаимодействие. Хоспитиране и анализ на педагогически ситуации, базирани на играта.

Технология на обучението: За аудиторна заетост: изложение в съчетание с беседа; демонстрация и наблюдение; дискусия и диспути по определени въпроси; работа в екипи за решаване на определени въпроси и задачи, казуси; разработка на инструментариуми; разработване на учебни проекти, разработване на авторски игри и игрови сценарии. **За извънаудиторна заетост:** анализиране на специализирани литературни източници; изготвяне на библиографски справки за теоретично изследване; участие в решаване на поставени от преподавателя казуси; изготвяне на реферати; работа над учебни проекти – индивидуално и в екип. Крайната оценка по дисциплината се формира въз основа на текущия контрол и писмения изпит, проведен по предварително уточнени теми и критерии.

7. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ НА 3-11- ГОДИШНИ ДЕЦА

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Доц. д-р Невяна Докова, катедра „Теория и методика на физическото възпитание“

E-mail: nevid@swu.bg

Анотация: Теоретическата подготовка, включва придобиване на знания за съвременните цели и задачи на физическото възпитание в предучилищните заведения и в началното училище, неговата същност, характеристика, съдържание, форми и структура. Разглеждат се ДООИ, Програмата за образователното съдържание и съпътстващата я учебна документация. Дисциплината изяснява проблема за същността на средствата на физическото възпитание при децата (и биомеханичната им структура). Разглежда физиологическите и биохимичните механизми на повишаване на функционалните възможности на човека. Осигурява теоретични знания за същността на кондиционните и координационните способности. Разглежда особеностите на планирането във физическото възпитание. Осигурява придобиването на знания за научноизследователската работа по физическо възпитание в детските градини и началното училище и методологията на контрола върху ефекта от педагогическите въздействия.

Съдържание на учебната дисциплина: Теоретико-научни и технологически аспекти на дисциплината. Система на физическо възпитание в детските градини и началното училище в Р. България. ДООИ и Програми за образователно съдържание по физическо възпитание при 3-10-годишните деца. Образователно съдържание по физическо възпитание в детските градини. Педагогически ситуации (организационни форми на занимания) по физическо възпитание в детската градина и НУ. Методи и технологии на

физическото възпитание в детската градина и НУ. Учебен процес по физическо възпитание в детската градина и НУ. Повишаване на функционалните възможности на 3-10 год. деца. Двигателни способности на децата от 3-10 год. възраст - същност и характеристика. Развитие на естествените движения на децата от раждане до 10-годишна възраст. Физическо развитие и физическа дееспособност на 3-10-годишните деца. Уреди и пособия за провеждане на физическо възпитание в детските градини и НУ. Научно-изследователска работа по физическо възпитание при 3-10-годишните деца.

Технология на обучението: Организацията на обучението е насочена към създаване на условия за усвояване на учебното съдържание от магистрите. За решаването на тези задачи лекционният курс допринася за придобиване на теоретико-технологични знания за възможностите на физическото възпитание за развиване и усъвършенстване на физическата природа на човека и възможностите за формиране на личността му. Магистрите се подпомагат с индивидуални и групови консултации, с методически указания, чрез насочване към основни и допълнителни литературни източници и др. **Самостоятелната (извънаудиторна) работа** на магистрите е важен елемент в подготовката им. Тя включва работа в библиотеките, самоподготовка, разработване на курсови задания, работа в интернет, езикова подготовка и др.

8.ПРАВНО ВЪЗПИТАНИЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Доц. д-р Блага Джорова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: blagadzhorova@swu.bg

Анотация: Студентите обучавани в магистърската програма „Предучилищна и начална училищна педагогика”, специализират своята професионална подготовка и надграждат знанията и уменията си за работа с деца. В контекста на това е необходимо те да усвоят и специфични знания за процеси, проблеми и явления от различни области, които да създадат условия за успешна професионална дейност. Дисциплината „Правно възпитание в предучилищна и начална училищна възраст” въвежда студентите в спецификата и проблемите на правното възпитание и гражданското образование на децата от предучилищна възраст и начална училищна възраст. Курсът на обучение по тази дисциплината обогатява правната култура на студентите, техните знания в областта на правото и развива умения за осъществяване на правно възпитание в детската градина и началния етап от основната образователна степен. В курса се преплитат и допълват знания и умения от различни области – право, педагогика, социология и психология.

Съдържание на учебната дисциплина: Статут на ПВПНУВ. Възникване и развитие на идеята за права и правно възпитание на детето. Международни и национални нормативни документи. Възпитание, правно възпитание, гражданско образование. Гражданско образование в началното училище като самостоятелна учебна дисциплина. Фактори на правното възпитание и гражданското образование. Актуални проблеми на правното възпитание в предучилищна възраст и гражданското образование 1-4-ти клас. Образователни стандарти за учебно съдържание по правно възпитание/гражданско

образование в България. Добри практики и чуждестранни програми за правно възпитание/гражданско образование. Правното възпитание/гражданското образование и ценностната система на личността.

Технология на обучението: Аудиторна заетост: Изучаването на учебната дисциплина е свързано с активното участие на студентите при обсъждане на проблемите от лекционния курс и интеракцията между преподавателя и студентите, чрез: участие в разрешаване на казуси; обсъждане на проблемни ситуации; дискусия по определена тема, предварително поставена или възникнала в хода на дейността; анализ и дискусия по презентирани материал/видеолип; синтезиране на идеи и решения /мозъчна атака/, попълване на предложени анкетни карти и анализ на получените резултати, анализ, интерпретация и обобщения на теоретична информация, адаптиране на различни по-съдържание текстове за детската аудитория, протоколи и план-конспекти от наблюдавани педагогически ситуации/уроци и др. **Извънаудиторна заетост:** Разработване на иновативни план-конспекти, дидактически средства и помощни материали с цел правно възпитание/гражданско образование на децата от подготвителната група; разработване на анкетни карти за различен контингент на изследване; провеждане на проучване и графично представяне на резултатите; изготвяне на презентации за популяризиране идеята за правата на децата сред деца и възрастни и др. материали на основата на които се осъществява текущ контрол и се оформя междинна оценка.

Задължителни дисциплини за втори семестър

1.ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРОБЛЕМНОТО ПОВЕДЕНИЕ

ECTS кредити: 2.5

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Гл. ас. д-р Симона Николова, катедра „Психология”

E-mail: simona.nikolova@swu.bg

Анотация: Дисциплината „Превенция на проблемното поведение“ е насочена към изучаване причините, проявите и стратегиите за превенция на проблемно поведение при деца в различни социални контексти, като семейство, училище и общност. Разглеждат се психологичните, социалните и биологичните фактори, допринасящи за възникването на проблемно поведение, включително агресия, девиантно поведение, зависимости и емоционални разстройства.

Съдържание на учебната дисциплина: Обучението се фокусира върху ранното разпознаване на рисковите фактори, разработване на превантивни програми и прилагането на интервенции за намаляване на проблемното поведение. Студентите ще се запознаят с теоретични модели, като поведенчески, когнитивно-поведенчески и системни подходи, както и с практически техники за насърчаване на позитивно поведение и социална адаптация. Курсът набляга на изграждането на умения за работа с индивиди и групи, както и на сътрудничество с родители, учители и други специалисти.

Технология на обучението: Аудиторната заетост на студентите се изразява, чрез активното участие и обсъждане на проблемите от лекционния курс, анализ на практически казуси, дискусии, работа с методики. **Извънаудиторната заетост** на

студентите се изразява в самоподготовка, рефериране на литературни източници, разработване на курсови задания, есета по теми, свързани с личен опит и наблюдения; създаване на програми за превенция на проблемното поведение, анализ на казуси и др. Оценяването на резултатите на студентите се извършва съгласно ECTS. Крайната оценка за курса се формира в края на курса въз основа на оценката на писмен изпит на две теми от съдържанието на курса, както и въз основа на оценката на самостоятелната (извънкласна) работа на студента. Крайната оценка по курса се базира на сумата от текущата оценка и оценката от финалния изпит.

2. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА РАБОТА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА И НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ

ECTS кредити: 2.5

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектори: Проф. д-р Янка Стоименова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: yanka_st@swu.bg

Анотация: Педагогическите технологии за работа в детската градина и началното училище се отличават от останалите поради това, че са детерминирани от възрастовите особености на децата отговарят на техните психологически потребности. Поради това технологичното проектиране на педагогическите процеси има своеобразен характер, като се запазват основните характеристики: а. резултативност (високо равнище на постигане на поставената цел от всяко дете/ученик); б. икономичност (за единица време се овладява голям обем от познавателно съдържание или се развива съответстваща компетентност при изразходване на най-малко усилия и време); в. ергономичност (педагогическото взаимодействие протича в обстановка на педагогическото сътрудничество, положителен емоционален микроклимат, отсъствие на претоварване и преумора); д. висока мотивираност за участие в педагогическото взаимодействие както от страна на децата/учениците и учителите.

Съдържание на учебната дисциплина: Общи въпроси на педагогическите технологии в детската градина и началното училище: Педагогическата технология като съставна процесуална част на дидактическата система. Структура на педагогическите технологии. Концептуалност – всяка педагогическа технология се опира на определена научна концепция. Сугестопедичната педагогическа технология в детската градина и началното училище. Информационно-педагогически технологии в детската градина и началното училище. Частни въпроси на педагогическите технологии по образователни направления (в детската градина) и учебни предмети (начален етап от I до IV клас): Педагогическа технология на невро-лингвистическото програмиране. Интерактивна педагогическа технология в процеса на педагогическото взаимодействие в учебната дейност изграждането на социалните и гражданските компетентности. Педагогическа технология на проектите и формиране на уменията за учене: изследователски проекти, творчески проекти, сюжетно-ролеви игрови проекти, практико-ориентирани проекти, междупредметни проекти. Педагогическа технология за творческо решаване на изобретателски задачи. Своеобразие на прилагането на педагогическите технологии в

работата по образователни направления (детска градина) и учебни предмети (начален етап от I до IV клас).

Технология на обучението: *Аудиторна заетост:* *Лекционният курс* се провежда чрез съчетаване на традиционни методи и похвати, препоръчвани от дидактиката на висшето образование, и съвременни методи на обучението или на елементи от тях – елементи на социално-психологическия тренинг, елементи от сугестопедичния метод други интерактивни методи. Обсъждат се и други актуални въпроси, свързани с подготовката на студентите по дисциплината. ***Извънаудиторната заетост (самостоятелната работа)***, предвижда: изработване на педагогически съчинения (есета, научни проучвания, проекти) и самостоятелни изследвания и експерименти; консултации в приемното време на преподавателя.

Избираеми дисциплини за втори семестър

1.ПРОЕКТНО-БАЗИРАНО ОБУЧЕНИЕ В НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ

ECTS кредити: 2,0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Доц. д-р Красимира Марулевска, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: krasimira_marulevska@swu.bg

Анотация: Курсът на обучение по дисциплината «Проектно-базирано обучение в началното училище» обхваща проблематика, свързана с процесуално-технологичното усъвършенстване на учебно-възпитателната дейност в началните класове. Студентите имат възможност да се запознаят с една съвременна интерпретация на метода на проектите и неговото приложение в условията на съвременното училище. На вниманието на бъдещите учители се предоставя за осмисляне и собствен творчески прочит конкретен модел за приложение на проектно-базирана учебна дейност, основан на идеите на междудисциплинарността и синтеза на хуманитарното и природонаучното знание.

Съдържание на учебната дисциплина: Методът на проектите в контекста на новите педагогически търсения. Методът на проектите в аспекта на историческата динамика. Методът на проектите в условията на обучението в сътрудничество. Съвременни измерения на проектната учебна дейност. Дидактически характеристики на проектната учебна дейност. Проектна учебна дейност в условията на класно-урочната система. Специфика на проектната учебна дейност в началното училище. Възможности за активизиране на потенциала на проектната учебна дейност в съвременното училище. Синергетичен вариант на модел на проектно-базирана учебна дейност в началното училище. Същност и принципи на изграждане на синергетичен вариант на модел на проектно-базирана учебна дейност. Структура и съдържание на проектната учебна дейност. Ефективност на проектно-базираната учебна дейност в началното училище. Система от критерии и показатели за измерване на ефективността на проектно-базираната учебна дейност. Процедура за осъществяване на оценъчно-диагностичната дейност в условията на учебна проектна работа на учениците. Съдържателни аспекти на приложението на проектно-базирана учебна дейност в началните класове.

Технология на обучението: *За аудиторна заетост:* изложение в съчетание с беседа; демонстрация и наблюдение; дискусия и диспути по определени въпроси; работа в екипи за решаване на определени въпроси и задачи, казуси; разработка на инструментариуми и тестове; работа над учебни проекти. *За извънаудиторна заетост:* анализиране на специализирани литературни източници; изготвяне на библиографски справки за теоретично изследване; участие в решаване на поставени от преподавателя казуси; изготвяне на реферати; работа над учебни проекти – индивидуално и в екип; участие в научни форуми.

2.СЪВРЕМЕННИ ПОДХОДИ И МОДЕЛИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО РОДИНОЗНАНИЕ, ЧОВЕКА И ПРИРОДАТА, ЧОВЕКА И ОБЩЕСТВОТО

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Гл. ас. д-р Цветомира Иванова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: tsvetomira.ivanova@swu.bg

Анотация: Учебната дисциплина дава на студентите по-нов и съвременен поглед върху мястото, ролята и специфичното значение на учебните предмети (Родинознание, Човекът и природата, Човекът и обществото) за обучението, развитието и социализацията на ученическата личност. По-подробно се изясняват проблемите на тези учебни предмети и се анализират актуалните възгледи за усъвършенстването им, като се прави преход от традиционното към идеи и възможности за оптимално и модерно обучение. В тази връзка се разкриват подробно насоките за съдържателно и процесуално усъвършенстване, като се акцентира на личностно-дейностното, хуманно и екологично отношение и насоченост към полагане основите на социалната компетентност на учениците. Предлага се и концептуално-дейностен модел на обучение с изменяща се структура и съподчиненост и взаимна свързаност както на хоризонтално равнище, така и във вертикално отношение (изграждане на по-обобщен и цялостен поглед върху света, работа в колектив и с променящи се позиции и смислово-ценностно вграждане в социални структури).

Съдържание на учебната дисциплина: Теоретични основи на обучението Родинознание, Човекът и природата, Човекът и обществото. Съвременни подходи за съдържателно и процесуално усъвършенстване на обучението по Родинознание, Човекът и природата, Човекът и обществото. Недостатъчност на съществуващите възгледи и реализиране на оптимален модел на обучението и акценти и насоки за създаване на нов функциониращ модел. Концептуално-дейностен модел на обучението по Родинознание, Човекът и природата, Човекът и обществото. Компонент 1. Интегриране на познавателни ядра. Компонент 2. Овластяване на общоучебни умения и специфични умения, изграждащи се чрез учебните предмети Родинознание, Човекът и природата, Човекът и обществото. Компонент 3. Изграждане на смислови спирали, схеми и сценарии в учебно-възпитателната дейност. Компонент 4. Съставяне на модели и моделиране. Компонент 5. Разгръщане на различни форми на проблемно учене и изследователска активност. Компонент 6. Субектно-обектна мобилност на ученика и постоянна смяна на заеманите

позиции в обучението. Компонент 7. Съставяне на екологически карти и схеми на обкръжението на ученика. Компонент 8. Въвеждане на кооперативни (екипни) и конкурентни форми на учебна дейност. Компонент 9. Познавателно-дейностно и смислово ценностно „овладяване” на социални структури. Компонент 10. Диагностика на личностно-ценностното развитие на ученика и оценка на социалната му компетентност.

Технология на обучението: Аудиторна заетост: Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения начин с използване на основни форми, методи и елементи от тях, като лекция, беседа, дискусия, разказ, обяснение, илюстриране, упражнение. Студентите участват с експозета и изказвания по възлови и проблемни въпроси от лекцията. След всеки пет лекционни въпроса се правят тестове, целящи да проверят как се възприема и осмисля от студентите учебния материал, както и да дадат на преподавателя обратна информация за качеството на лекциите. **Самостоятелната подготовка** предвижда и обхваща: Педагогически проект: планиране на самостоятелната изследователска дейност по възлов тематичен въпрос; подготовка на самостоятелен вариант за обучаващ модел; разработване на теми с теоретична и практическа насоченост.

3.ПРЕХОДЪТ КЪМ УЧИЛИЩЕН ЖИВОТ В ПЕДАГОГИЧЕСКАТА ИСТОРИЯ

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”, Факултет по педагогика

Лектор: Доц. д-р Светлана Николаева, катедра „Социална педагогика”

E-mail: nicolaeva@swu.bg

Анотация: Предназначението на настоящия лекционен курс за образованието на детето в прехода към училище има за цел да се проследят, анализират и обобщат теоретичните постановки в историята на педагогиката, които са свързани най-вече по отношение готовността на детето за прехода към училищно образование. Образование за прехода означава процес на култивиране на детето в образователна среда, чиято цел е да помогне на детето в прехода от детската градина към началните класове на училището. Разглеждат се и запазените в педагогическото наследство методи и подходи, които стимулират възпитателното взаимодействие между детето и другите фактори на образователната среда. Проследява се развитието на разбирането за правата на детето в образователната среда (Мартин Лутер, Ян Коменски, Джон Лок, Жан-Жак Русо, Лев Толстой, Полина Кергомар, Мария Монтесори и др.) В историята на педагогическите теории са известни различни идеи за целеполагането и съдържателната характеристика на предучилищното образование. В историята на педагогиката присъстват различни идеи и педагогически експерименти за организиране на предучилищното образование. Запознаването със същността на прехода към училищен живот в историята на педагогическите теории дава възможност на студентите да открият проблеми в тази посока и днес, и да предлагат решения за преодоляването им.

Съдържание на учебната дисциплина: Статут на предучилищното образование в историята на педагогиката. Същност на прехода към училищен живот в историята на педагогическите теории. Образователна среда на прехода към училищен живот в историята на

педагогиката. Идеи на създателите на предучилищната степен. Идеи за готовността за учене в началните класове.

Технология на обучението: За аудиторната заетост на студентите: Аудиторната заетост се осъществява в две форми: лекции и семинарни упражнения. В края на всяка лекция преподавателят осигурява време за въпроси и дискусии. Семинарните упражнения се провеждат на групи. Присъствието е задължително. Усвояването на учебното съдържание се подпомага от използването на презентации, печатни копия и др. От студентите се изисква активно участие в решаването на поставените задачи. **За извънаудиторната заетост** на студентите: Извънаудиторната заетост предвижда: разработване на реферати, проекти, проучвания, работа в Интернет среда, работа в библиотеката и др.; посещаване на индивидуални и групови консултации във връзка със самостоятелното или екипно разработване на поставените задачи.

4. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА МУЗИКАЛНО ВЪЗПИТАНИЕ

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Гл. ас. д-р Василена Спасова, катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”

E-mail: vasilena_velinova@abv.bg

Анотация: В лекционния курс се разкриват общотеоретическите и психологическите основи на музикалното възпитание, проследява се развитието на музикалните способности и специфичните особености на музикалното развитие на децата от ранна и предучилищна възраст. В лекционния курс е отделено внимание на педагогическата система на музикалното възпитание, като в съвременна светлина са разгледани специфичността на педагогическото взаимодействие, модела и организацията на музикалнопедагогическата дейност на педагога, формите на организиране на педагогическото взаимодействие в процеса на музикалната дейност.

Съдържание на учебната дисциплина: *Първи модул:* Теория на музикалното възпитание, съдържащ общотеоретичните основи на музикалното възпитание, психологическите основи на музикалното възпитание и педагогическа система за музикално възпитание. *Втори модул:* Педагогически технологии за овладяване на музикалните дейности, съдържащи педагогическа технология за възприемане на музикалното изкуство, технологии за музикално-изпълнителските дейности и педагогическа технология за музикално-творческа дейност. *Трети модул:* Приемственост в музикалното възпитание между семейството, детските ясли, детската градина и училището.

Технология на обучението: За аудиторната заетост на студентите: Изучаването на учебната дисциплина ПТМВ е свързано с активното участие на студентите в интерпретацията и обсъждането на проблемите от лекционния курс /30 часа/ чрез: изказвания, допълващи разглеждания проблем; предлагане на лично становище по проблема; позоваване на теоретични източници или положителни практики при обсъждане на проблема; обосноваване насочване към практическото приложение на разглеждания проблем; цялостно разработване на проблема от

лекционния курс; изказване на предложения и конструиране на оригинални идеи за усъвършенстване на съдържателната и структурна страна на лекционната форма по дисциплината и пр.; решаване на теоретични задачи; разработване и обсъждане на оригинални трудове; представяне на идеи и модели на дидактични средства; представяне на актуална познавателна информация; участие със собствени изследвания, свързани с диагностиката на музикалността и музикалните способности; представяне на собствени записки и анализи на прочетени трудове на музикални педагози; коментар на собствени изводи от ПТМВ с отношение към педагогическата практика; включване на собствено изработени дидактични средства; представяне на собствено изработени модели за овладяване на музикалните дейности от децата. **За извънаудиторната заетост** на студентите: След всяка разгледана тема се предлагат възможните варианти за самостоятелна работа на студента. Четири пъти през семестъра те представят разработените от тях материали, което позволява текущ контрол и междинна оценка на работата на всеки студент.

5. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ТРУДОВО-КОНСТРУКТИВНА И ТЕХНИЧЕСКА ДЕЙНОСТ ОТ 3-11-ГОДИШНИ ДЕЦА

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”, Факултет по педагогика

Лектор: Доц. д-р Емилия Божкова, катедра „Социална педагогика”

E-mail: em_bojkova@swu.bg

Анотация: Дисциплината предоставя на студентите специална методическа компетентност за изграждане на технологична грамотност, за развитие на инициативността и предприемчивостта у децата от предучилищна и начална училищна възраст. Проблематиката на курса е теоретична и праксиологична проекция на ДОО за учебна програма по образователно направление „Конструиране и технологии” и УП „Технологии и предприемачество”, валидни и задължителни за детската градина и началния етап на общото образование. Това е отразено в тематиката на курса. Изгражда се представа за взаимовръзките между развитието на труда, технологиите, икономическия интерес и човешката предприемчивост. Съдържанието на дисциплината е ориентирано към ефективното и необходимото за училищната практика. Специален акцент се поставя върху неформалните алтернативи на трудово-конструктивна и техническа дейност, предназначена за тази ключова за човешкото развитие възраст.

Съдържание на учебната дисциплина: Модул I. Образование, технологична култура и предприемачески дух. Модул II. Техническо конструиране и моделиране. Трудът и техниката. Модул III. Специфика на педагогическата технология. Варианти.

Технология на обучението: За аудиторна дейност: Лекционният курс предвижда 1/4 от времето по всяка тема да бъде отделено за въпроси, дискусии и интеракции със студентите. Използват се презентации и постери, блок-схеми, графични модели и тематична информация на различни носители. Лекционният материал е отворен за адаптиране, с включването на допълнителни проблеми, интересувачи студентите. Ключовите понятия и термини от модулите се усвояват чрез дейностите от

ИАЗ и чрез флаш карти, като последните имат допълнителната функция да диагностицират степента на овладяването им. **За извънаудиторна дейност:** Самостоятелната работа на студентите се реализира като индивидуални и екипни проекти. Темите на проектите се предоставят от преподавателя. Студентите избират и разработват по един индивидуален и екипен проект, презентацията е по време на семестриалния изпит. Проектите се оценяват нормативно присъжда кредит за ИАЗ. За получаване на резултати от ИАЗ от студентите се изисква да разработват технологична документация, прототипи на изделия и методически схеми; да посещават индивидуални и групови консултации; за извършват самостоятелни четения и проучвания в библиотека и Интернет мрежа; да обработват емпирични данни и документация.

6. ПЕДАГОГИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ИЗОБРАЗИТЕЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ ОТ 3-11-ГОДИШНИ ДЕЦА

ECTS кредити: 2.0

Седмичен хорариум: 2л+0су+0пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство: Катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика”
Факултет по педагогика

Лектор: Проф. Георги Драчев, катедра „Изобразително изкуство”

E-mail: georgi_drachev@swu.bg

Анотация: Курсът по „Педагогически технологии за овладяване на изобразителните дейности от 3-11-годишни деца“ има следната основна цел: студентите да придобият подготовка, която да обогати теоретичните им познания и практически възможности, свързани с различни форми от изобразителното изкуство, използвани в обучението на децата и учениците от предучилищна и начална възраст. Прави се аналогия и интерпретация чрез запознаване и усвояване на някои алтернативни форми за обучение по изобразително изкуство в педагогическата практика. Съобразно възможностите на учениците от началния курс и децата от предучилищна възраст тези форми се прилагат в обучението им. Курсът по педагогически технологии е съобразен и изграден върху съвременните изисквания и форми на обучение, даващи възможности за обогатяване на методическата практика на учителите в тяхната преподавателска дейност.

Съдържание на учебната дисциплина: Въведение в същността на учебната дисциплина. Същност и особености на обучението по изобразително изкуство в предучилищна и начална училищна възраст. Особености на различните техники и технологии, прилагани в обучението. Анализ на действащите програми за обучение по изобразително изкуство. Алтернативни форми в обучението по изобразително изкуство. Материали, техники и изразни средства в обучението по изобразително изкуство. Особености на разделите живопис, графика, скулптура и декоративни изкуства. Приложението им в обучението. Пленерът като форма за рисуване от натура и интерпретация различна и нова среда. Графити като вид изкуство, особености като идеология и изразни средства, приложението му в обучението в училище. Инсталация и перфърманс. Особености като вид неконвенционални изкуства. Арт педагогиката и интерпретацията в училище като форма на синтез. Проектът като форма за различни дейности извън учебното заведение. Възможности за синтез с други учебни дейности. Екскурзията като форма на обучение. Посещение на интересни географски и архитектурни обекти, основа за създаване на интересни рисунки. Рисуване върху асфалт

с различни материали и върху, предварително подготвени, основи от различни материали. Индивидуални и колективни рисунки. Моделиране и конструиране в природна среда с материали, подбрани от учениците, и изграждане на обемна или декоративна фигура по техен избор. Особеностите на импровизацията в творческия процес. Изобразителна дейност след посещение на художествена галерия или ателие на художник, възможност за обогатяване на художествената култура и практическите умения на учениците. Рисунка интерпретация след посещение на съответното място. Анализ на произведения на изкуството и на детска рисунка в художествена галерия или по репродукция.

Технология на обучението: Обучението на студентите включва: курс от лекции 30 часа. В процеса на обучение се използват съвременни аудио-визуални средства за онагледяване на учебния процес /аспектомат с диапозитиви, компютри и видеотехника с около 50 видеофилма и голям брой репродукции на художествени произведения и дидактически материали от подбрани студентски и детски рисунки/. Необходимо условие за усвояване на минимума от знания е задължителното посещение на лекциите.

ДОЦ. Д-Р ВАЛЕНТИНА ЧИЛЕВА

Ръководител на катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“